

Osallistuva Heinola 2026-2029

Heinolan kaupungin osallisuusohjelma

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ

Heinola

OTTAMALLA YHTEYTTÄ KAUPUNGIN PÄÄTTÄJIIN TAI HENKILÖSTÖÖN

OSALLISTUMALLA ASUKAS- JA SIDOSRYHMÄ-TAPAHTUMIIN

ANTAMALLA PALAUTETTA VERKOSSA

VASTAAMALLA KYSELYIHIN

OSALLISTUN HEINOLASSA

OSALLISTUVALLA BUDJETOINNILLA

Me tiedämme, että asukkaat tuntevat ja tietävät oman asuinalueensa ja arkensa tarpeet parhaiten. Siksi haluamme kaikki mukaan kehittämään yhteistä kaupunkiamme.

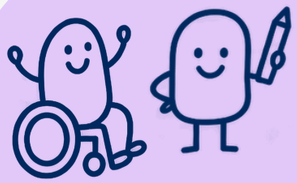
OSALLISTUMALLA YHDISTYSTOIMINTAAN

ÄÄNESTÄMÄLLÄ

KÄYTTÄMÄLLÄ KUNTALAISOIKEUKSIA

TOIMIMALLA VAIKUTTAMISTOIMI-ELIMISSÄ

TOIMIMALLA PÄÄTTÄJÄNÄ

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ Heinola

SISÄLLYSLUETTELO

3 Osallistuva Heinola

5 Osallistu ja vaikuta

7 Näin tavoitamme toisemme

11 Osallisuustyön roolit

12 Toimenpiteet

15 Vuosikello

16 Toteutumisen arviointi

17 Näin osallisuusohjelma tehtiin

OSALLISTUVA HEINOLA

Meillä Heinolassa osallisuus merkitsee sitä, että kaikki kokevat tulleensa kuulluiksi sekä tuntevat olevansa osa heinolalaista yhteisöä. Osallisuus pitää sisällään mahdollisuudet vaikuttaa sekä omaan elämään että yhteisiin asioihin. Osallisuuden kokemus rakentuu arjessa siitä, että tulee kuulluksi ja huomioiduksi, saa vaikuttaa omiin asioihinsa ja kohtaa arvostavaa vuorovaikutusta.

Osallistumisen mahdollistaminen kuntien lakisääteinen velvollisuus

Kuntalain perusteella kunnan on tarjottava asukkaille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Tapoja toteuttaa osallisuutta ei kuitenkaan ole tarkasti määritelty, vaan kunnat voivat itse päättää sopivista käytännöistä. Käytännössä osallistumista voidaan edistää esimerkiksi järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä ottamalla asukkaat mukaan palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Heinolan kaupungin osallisuusohjelma 2026-2029

Heinolan kaupungin osallisuusohjelman tavoitteena on kertoa, millä tavoilla kaupunki pyrkii edistämään asukkaidensa osallisuutta. Ohjelma esittelee, mitä keinoja sinulla on vaikuttaa omaan asuinympäristöösi. Osallistuva Heinola ohjelman tarkoitus on varmistaa, että Heinolassa kuullaan jatkossakin asukkaita laajasti osana suunnittelua ja päätöksentekoa ja että asukkaiden sekä kaupungin, viranhaltijoiden ja päättäjien viestintä kulkisi entistä mutkattomammin. Osallisuusohjelmaa kehitetään jatkuvasti, ja sen toimenpiteitä täydennetään uusilla keinoilla asukkaiden osallisuuden vahvistamiseksi.

Osallisuus osana strategiaa

Heinolan kaupungin strategiaa ja tulevaisuuden suunnittelua ohjaavat meidän yhteiset arvomme: välittäminen, tuloksellisuus ja uudistuminen. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen on yksi kaupungin tavoitteista ja pyrimme saavuttamaan sen tietoisella ja suunnitelmallisella kehittämisellä.

VÄLITTÄMINEN

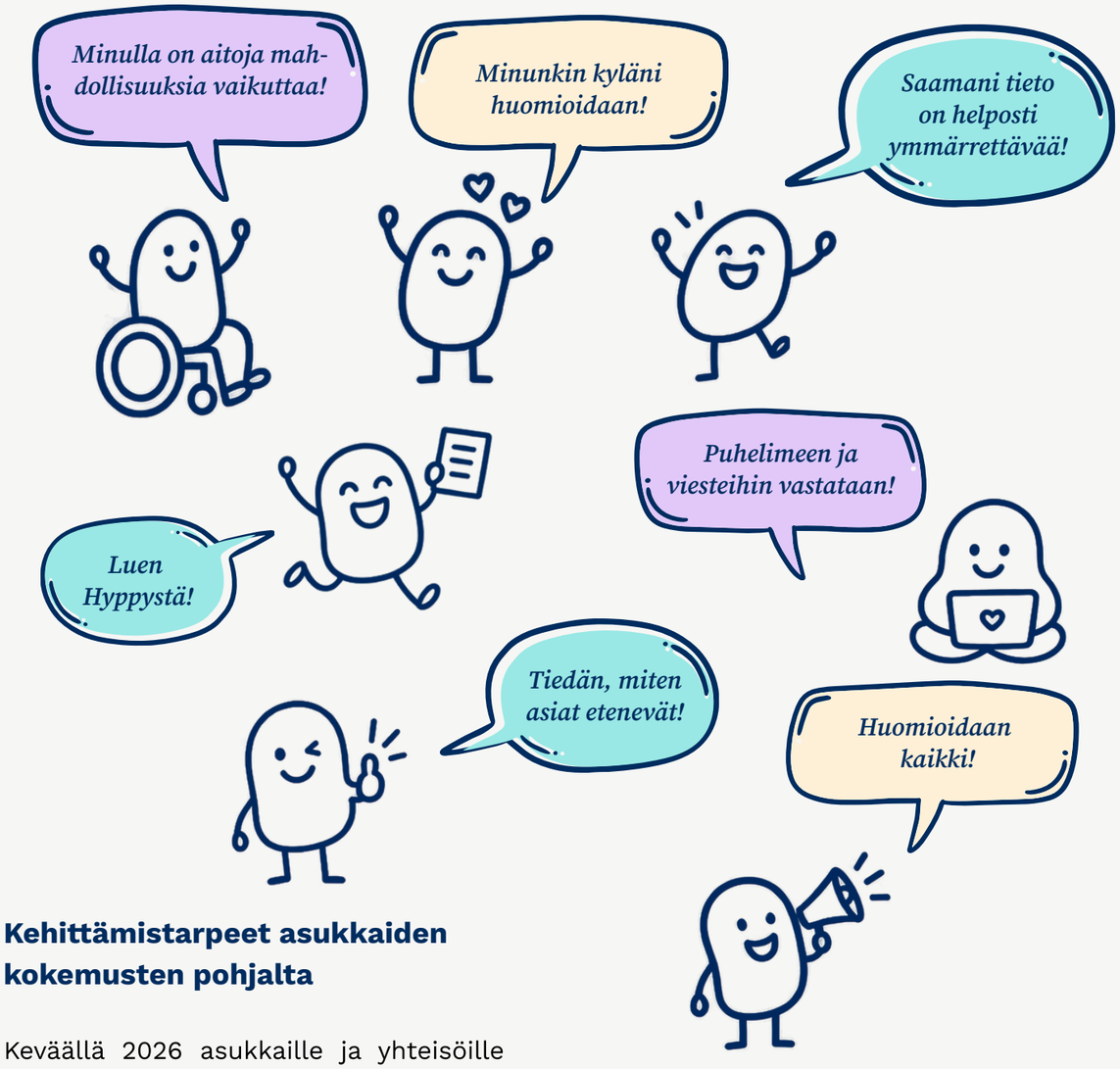
Kehitämme kaupunkia yhdessä: kohtaamme, kysymme, kerromme ja kuuntelemme sekä tarjoamme kaikille mahdollisuuden osallistua.

UUDISTUMINEN

Kokeilemme rohkeasti uusia tapoja ja kehitämme osallisuutta joustavasti ja ketterästi tarpeiden mukaan.

TULOKSELLISUUS

Asukkaat tuntevat arjen ja elinympäristönsä parhaiten. Yhdessä tekemällä ja osallistamalla saavutamme enemmän ja varmistamme, että päätökset vastaavat paremmin asukkaiden tarpeisiin.

Kehittämistarpeet asukkaiden kokemusten pohjalta

Keväällä 2026 asukkaille ja yhteisöille toteutettujen haastattelujen pohjalta kehittämistarpeita nähtiin erityisesti tiedonkulussa ja vuorovaikutuksessa sekä vaikutusmahdollisuuksien näkyväksi tekemisessä. Asukkaat toivoivat lisää näkyvää, helposti lähestyttävää ja arkeen istuvaa vuorovaikutusta kaupungin ja asukkaiden välille. Haastatteluissa myös toivottiin, että suunnittelussa ja päätöksenteossa huomioidaan entistä paremmin eri ikäiset ja eri alueilla asuvat ihmiset, tarjotaan matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia ja huolehditaan avoimesta, saavutettavasta viestinnästä.

Monipuoliset tavat osallistaa Heinolan asukkaita ja yhteisöjä

Heinolan kaupungilla on monia tapoja osallistaa asukkaitaan ja yhteisöjään. Kaupunki muun muassa toteuttaa erilaisia kyselyitä, järjestää asukas- ja kuulemistilaisuuksia niin asukkaille, yhdistyksille kuin yrittäjillekin, viestii useilla eri kanavilla sekä osallistuu eri yhteisöjen tapahtumiin.

OSALLISTU JA VAIKUTA

Tieto-osallisuus

Saat ajantasaista ja ymmärrettävää tietoa kaupungin asioista ja pääset keskustelemaan kaupungin henkilöstön ja valtuutettujen kanssa.

- Yhteydenotto päättäjiin tai kaupungin henkilöstöön
- Kaupungin palautteenantokanava kaupungin verkkosivuilla
- Tiedotus kaupungin asioista monissa erilaisissa viestintäkanavissa

Päätösosallisuus

Pääset osallistumaan itseäsi ja elinympäristöäsi koskevien päätösten tekemiseen.

- Vaalit ja kansanäänestykset
- Päättäjänä toimiminen
- Oikaisuvaatimukset
- Lakisääteiset kuulemiset
- Vammais- ja vanhusneuvosto
- Nuorisovaltuusto
- Osallistuva budjetointi

Toimintaosallisuus

Voit tulla mukaan kaupungin toimintaan ja sen kehittämiseen.

- Tapahtumiin ja niiden suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuminen
- Vapaaehtoistyöhön osallistuminen
- Yhdistyksissä ja seuroissa toimiminen

Suunnitteluosallisuus

Voit vaikuttaa hankkeiden ja päätösten valmisteluun näkemyksilläsi.

- Asukastapahtumat sekä erilaiset info- ja keskustelutilaisuudet
- Osallistuva budjetointi (OSBU)
- Seurafoorumit ja järjestötapaamiset
- Lapsi- ja nuorisoparlamentti sekä nuorten kuuleminen nuorisopalveluiden välityksellä
- Asukkaille suunnatut kyselyt
- Yrittäjien aamukahvit
- Päätösten vaikutusten arviointi
- Lakisääteiset osallistumis- ja arviointisuunnitelmat
- Kuntalaisaloitteet

NÄIN TAVOITAMME TOISEMME

Tavoitettava ja saavutettava Heinola

Heinolan kaupunki haluaa olla asukkailleen tavoitettava ja saavutettava, jonka takia viestintää tehdään monikanavaisesti eri ikäiset ja taustaiset asukkaat huomioiden. Tämä tarkoittaa, että jaamme tietoa ja tarjoamme vaikutusmahdollisuuksia usein eri tavoin.

Asukkaiden tapaaminen

Viranhaltijoiden ja päättäjien tapaaminen

Heinolan päättäjät ja viranhaltijat tapaavat asukkaita erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa, joita järjestävät kaupunki ja sen sidosryhmät, kuten yritykset sekä kylä- ja asukasyhdistykset. Johtavia päättäjiä ja viranhaltijoita voi tavata esimerkiksi toritapahtumissa ja muissa tilaisuuksissa, jonka lisäksi kaupungin henkilöstöä kulkee säännöllisesti kirjastoauton matkassa tarjoamassa neuvontaa eri aiheista Heinolan kylissä ja asuinalueilla. Valtuustokauden aikana halukkaille valtuutetuille osoitetaan kummikylät, jolla madalletaan kynnystä vuorovaikutukseen kylä- ja asukastoimijoiden sekä päättäjien välillä.

WPK-talon asiakaspalvelupiste

Heinolan asiakaspalvelupisteellä WPK-talolla tarjotaan ajantasaista tietoa sekä palveluita asukkaille.

Osallistavat asukastilaisuudet

Asukkaat tuntevat arjen ja elinympäristönsä parhaiten. Heinolassa järjestään osallistavia yleisötilaisuuksia esimerkiksi ympäristö- ja kaupunkisuunnitteluun liittyvissä asioissa. Osallistavissa yleisötilaisuuksissa kuullaan asukkaiden näkemyksiä käynnissä olevista suunnitelmista ja mahdollistetaan vaikuttaminen jo suunnitteluvaiheessa ennen päätöksentekoa. Tilaisuudet pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään mahdollisimman lähellä alueen asukkaita.

Ohjaamo

Itä-Hämeen Ohjaamo on Hartolan, Heinolan ja Sysmän yhteinen Ohjaamo 15-29-vuotiaille nuorille. Ohjaamosta saa maksutonta apua ja tukea opiskeluun, työllistymiseen, asumiseen ja kaikkeen näiden välillä.

Sähköiset kanavat

Kaupungin nettisivut

Sivuilla tarjotaan tietoa lakisääteisistä asioista, palveluista, tapahtumista sekä ajankohtaisista aiheista. Sivuilla toimii myös **palautepalvelu**, jonka kautta asukkailla on mahdollisuus tulla kuulluksi, antaa kehitysehdotuksia sekä ilmoittaa puutteista.

Puhelut ja tekstiviestit

Kaupungin henkilöstöä on mahdollisuus tavoittaa myös puhelimitse ja ajantasaiset yhteystiedot löytyvät kaupungin kotisivuilta. Poikkeustilanteissa kaupunki voi viestiä asukkailleen myös tekstiviestitse nopeasti ja tehokkaasti.

Sosiaalinen media

Heinola viestii asukkaille ja sidosryhmille eri sosiaalisen median kanavissa. Ajankohtaista tietoa tapahtumista ja kaupungin toiminnasta löytyy erityisesti Facebookista, Instagramista ja YouTubesta, kun taas LinkedIn palvelee ammatillista yleisöä. Nuorisopalvelut tavoittaa myös WhatsAppin ja Snapchatin kautta.

Sähköposti

Sähköpostin avulla kuntalaisten on mahdollista ottaa suoraan yhteyttä tai sopia tapaamisia kaupungin työntekijöiden kanssa. Heinolassa pyrimme siihen, että yhteydenotto on asukkaalle mahdollisimman helppoa. Mikäli emme itse osaa vastata asukkaan kysymykseen, välitämme sähköpostin eteenpäin tai selvitämme asian kohtuullisen ajan kuluessa.

Siltojen sanomat -uutiskirje

Asukkaiden ja Heinolan asioista kiinnostuneiden on mahdollisuus tilata maksuton uutiskirje sähköpostiin, joka tarjoaa tietoa ajankohtaisista asioista, tapahtumista ja vaikuttamisen mahdollisuuksista.

Kuntalaisaloite ja Otakantaa.fi-palvelu

Kuntalaisaloite.fi mahdollistaa kuntaa koskevien aloitteiden tekemisen sekä muiden aloitteiden kannattamisen. **Otakantaa.fi** tarjoaa kanavan osallistumiseen, vaikuttamiseen ja vuoropuheluun, lisäten päätöksenteon avoimuutta. Palvelut ovat oikeusministeriön ylläpitämiä.

Suomi.fi

Suomi.fi-viestipalvelu on Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämä luotettava ja tietoturvallinen tapa viestiä viranomaisten ja kansalaisten kanssa. Viranomaisposti siirtyi koko maassa ensisijaisesti digitaaliseksi keväällä 2026. Heinolan kaupunki käyttää Suomi.fi-viestejä tiedottaesssaan asianhallintajärjestelmässä tekemistään päätöksistä.

Wilma ja eVaka

Kanavien kautta tiedotetaan lapsia ja lasten huoltajia koulunkäyntiin ja varhaiskasvatukseen liittyvistä asioista. *(Huom. Varhaiskasvatuksen tiedotus 8/2027 lähtien eVaka)*

Muut yhteydenpito- ja osallistumistavat

Heinola Hyppysissä-asukaslehtinen

Heinola Hyppysissä jaetaan muutaman kerran vuodessa jokaisen kotitalouteen ja se tarjoaa uutisia ja tietoa asukkaille ajankohtaisista asioista, palveluista ja tapahtumista.

Ilmoitustaulut ja inforuudut

Ilmoitustauluja ja inforuutuja löytyy eri paikoista ympäri kaupunkia. Niiden kautta kaupunki tiedottaa kaupungin virallisista päätöksistä, tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.

Perinteinen media

Kaupunki tekee yhteistyötä ja tiedottaa asioista sekä esimerkiksi lakisääteisistä kuulutuksista myös perinteisessä mediassa, kuten Itä-Häme- ja Heinolan Uutiset -lehdissä sekä Radio Voimassa.

Osallistuva budjetointi eli OSBU

Osallistuva budjetointi (OSBU) on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. OSBUssa asukkaat voivat ideoida erilaisia asioita oman asuinalueensa tai koko kaupungin kehittämiseksi, jonka jälkeen asukkaat pääsevät äänestämään valituista ehdotuksista.

Kyselyt ja palautteet

Heinola haluaa kuulla asukkaitaan heitä koskevassa päätöksenteossa. Tämän vuoksi asukkaille tarjotaan mahdollisuus tuoda näkökantojaan julki erilaisten kyselyiden avulla. Kyselyt voidaan toteuttaa joko sähköisesti, lomakkeilla tai haastatteluilla.

OSALLISUUSTYÖN ROOLIT

TOIMENPITEET

Osallisuusohjelman onnistunut toteuttaminen edellyttää suunnitelmallista omaksumista, aktiivista viestintää sekä ohjelman tunnettuuden vahvistamista koko kaupungin alueella. Tavoitteena on, että osallisuuden edistäminen nähdään kaikkien yhteisenä tehtävänä ja että ohjelman tavoitteet, toimintatavat ja mahdollisuudet ovat sekä kaupungin toimijoiden että asukkaiden tiedossa.

Ohjelmassa on määritelty eri toimijoiden ja asukkaiden roolit osallisuuden vahvistamisessa, mikä tukee vastuiden selkeytymistä ja kannustaa kaikkia osallistumaan kaupungin kehittämiseen omista lähtökohdistaan käsin. Näin luodaan edellytykset avoimelle vuorovaikutukselle, vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiselle sekä yhteiselle vastuunotolle kaupungin hyvinvoinnista ja kehittämisestä.

Valtuusto

Valtuuston tehtävänä on omalta osaltaan huolehtia, että asukkailla on saatavilla monipuolisia osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä asettaa tavoitteet strategia- ja talousarviotasolla. Valtuusto linjaa kaupungin toimista osallisuuden suhteen sekä varmistaa, että asukkailla on käytettävissään monipuoliset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa kaupungin toimintaan ja kehittämiseen.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus hyväksyy osallisuusohjelman ja on vastuussa ohjelman toteutumisen seurannasta. Seurannalla varmistetaan, että asukkaat saavat tietoa päätöksenteon valmistelusta ja että heillä on tosiasiallisia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa omaaan asuinympäristöönsä asuinpaikasta riippumatta.

Kaupunkiorganisaatio

Kaupunkiorganisaatio on jaettu palvelualueisiin, jotka ovat vastuussa osallisuuden käytännön toteutumisesta omalla alueellaan. Niiden tehtävä on myös raportoida osallisuuden toteutumisesta asukkaille ja valtuustolle säännöllisesti. Palvelualueiden johto huolehtii, että henkilöstöllä on tarpeeksi tietoa ja resursseja osallisuuden vahvistamiseksi omassa työssään.

Vaikuttamistoimielimet

Vaikuttamistoimielimiä ovat vammaisneuvosto, vanhusneuvosto sekä nuorisovaltuusto, jotka toimivat oman viiteryhmänsä asiantuntijoina. Vaikuttamistoimielinten tehtävänä on tuoda vammaisten, ikääntyneiden ja nuorten näkemykset mukaan kaupungin suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä osallistua sellaisten asioiden valmisteluun, joilla on merkittäviä vaikutuksia niiden edustamiin ryhmiin. Tämä edellyttää, että vaikuttamis-toimielimiä kuullaan jo päätösten valmisteluvaiheessa.

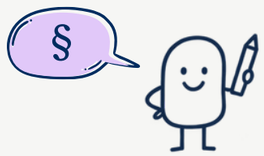
Yhteisöt ja yritykset

Yhteisöillä ja yrityksillä on merkittävä rooli osallisuuden kehittämisessä ja toteutumisessa. Erilaiset kylä- ja asukasyhdistykset luovat toiminnallaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, jonka lisäksi ne toimivat tärkeinä viestin-välittäjinä kaupungin ja alueiden asukkaiden välillä.

Kaupunkiorganisaation tehtävänä on tehdä aktiivista yhteistyötä alueen yhteisöjen ja yritysten kanssa, hyödyntää niiden välittämää tietoa asuk-kaiden tarpeista sekä ottaa ne mukaan osallisuuden kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Asukkaat

Asukkailla on mahdollisuus osallistua omaa elinympäristöään ja arkeaan koskevaan suunnitteluun valitsemillaan tavoilla. Asukkaat voivat esimerkiksi ottaa yhteyttä kaupungin henkilöstöön tai osallistua yleisötilaisuuteen. Asukkaiden tehtävänä on hyödyntää osallistumis- ja vaikuttamis-mahdollisuuksia sekä tuoda näkemyksiään kaupungin tietoon elinympä-ristöään ja arkeaan koskevissa asioissa.

Hallintolain pykälä 41§ vaikutusmahdollisuuksien varaamisesta edellyttää, että viranomaisen on annettava ihmisille mahdollisuus saada tietoa ja esittää mielipiteensä, jos valmisteltavalla asialla voi olla merkittäviä vaikutuksia heidän elinympäristöönsä, työntekoonsa tai muihin oloihinsa. Asiasta ja osallistumismahdollisuuksista on tiedotettava sopivalla tavalla.

Päätösten ja toimenpiteiden valmistelu kaupunkiorganisaatiossa

Palvelualueiden tehtävänä on huolehtia siitä, että asukkaita kuullaan palveluiden suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa. Kuulemisen tulee olla aidosti saavu-tettavaa ja tarjota asukkaille todelliset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa. Tämä edellyttää, että osallistumismenetelmät, kanavat ja tilaisuudet valitaan kohderyhmän tarpeet huomioiden. Esimerkiksi nuoria kuultaessa on käytettävä sellaisia viestintä-kanavia, toimintatapoja ja ympäristöjä, joissa nuoret ovat luontevasti tavoitettavissa. Lisäksi vuorovaikutuksessa tulee huomioida fyysinen esteettömyys, digitaalinen saavutettavuus sekä se, että osallistumisen mahdollisuuksia viedään aktiivisesti sinne, missä asuk-kaat ovat, kuten esimerkiksi omille asuinalueille. Näin osallistuminen on saavutet-tavaa ja kynnys tuoda omia näkemyksiä esiin madaltuu.

Kuulemista voidaan toteuttaa esimerkiksi:

- Järjestämällä asukastilaisuuksia tai työpajoja
- Toteuttamalla hyvin suunniteltuja kyselyjä
- Tarjoamalla asukkaille mahdollisuus kommentoida suunnitelmia oikeusministeriön Otakantaa.fi-palvelussa.
- Esittelemällä asia ja pyytämällä kommentteja vaikuttamis-toimielimiltä tai sidosryhmiltä, kuten yhdistystoimijoilta ja yrittäjiltä.

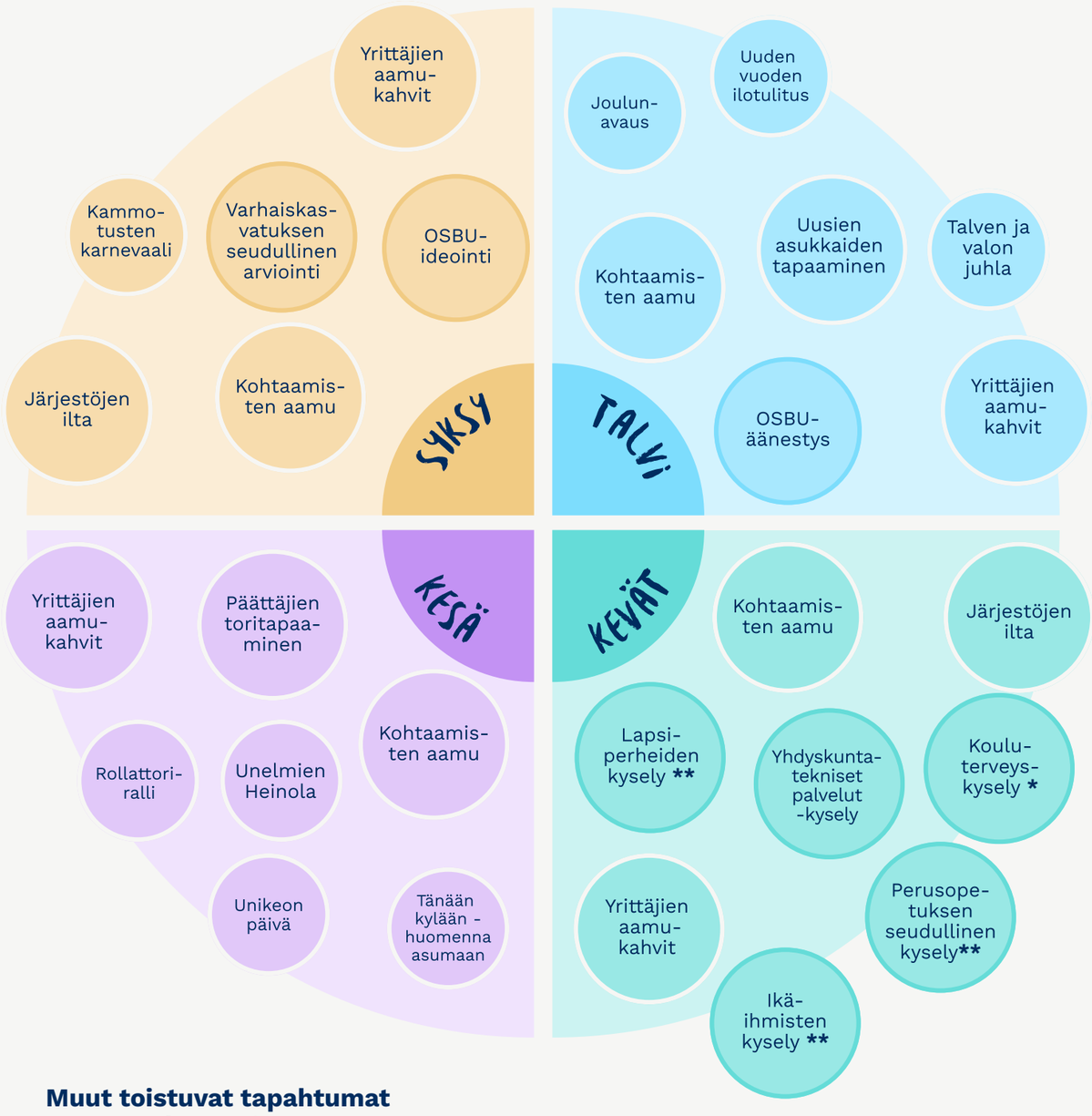
Osallistumisen mittaaminen palvelualueilla

Kaupungin strategian mukaisesti osallisuuden toteutumista seurataan asukkaiden osallisuuden kokemusta mittaavan kyselyn sekä osallistamisen menetelmien ja käy-täntöjen kehittymisen avulla. Osallisuusohjelmassa määritellään mittarit, joiden avulla arvioidaan osallisuustavoitteiden toteutumista ja kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuutta. Tämä edellyttää, että palvelualueet kirjaavat tiedot järjestetyistä kuulemis- ja osallistumismahdollisuuksista sekä niihin osallistuneiden henkilöiden määristä, kuten tapahtumien osallistuja-määristä ja kyselyiden vastaajamääristä. Tiedot toimitetaan verkkokyselyn kautta, minkä jälkeen ne kootaan raportiksi kaupungin päättäjille osallisuuden toteutumisen seurantaa varten.

Viestintä kaupungissa

Mahdollisuuksista osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi tulee viestiä monikanavai-sesti siten, että tieto tavoittaa mahdollisimman hyvin ne asukkaat, joita asia kos-kee. Asukkaille tulee tiedottaa myös asian valmistelun etenemisestä, kyselyiden tuloksista sekä siitä, miten saadut näkemykset ovat vaikuttaneet valmisteluun ja päätöksentekoon. Näin vahvistetaan osallistumisen läpinäkyvyyttä ja tehdään osal-lisuuden vaikuttavuus näkyväksi myös asukkaille. Kyselyistä, kuulemisista ja osallistumistilaisuuksista tiedotetaan vähintään kaupungin verkkosivuilla. Viestintä-kanavat valitaan tapauskohtaisesti kohderyhmä huomioiden hyödyntäen esimerkiksi sosiaalista mediaa, sähköisiä uutiskirjeitä, paikallismediaa sekä tarvittaessa muuta painettua viestintää.

VUOSIKELLO

Muut toistuvat tapahtumat

- Seurafoorumit
- Kylien ja kortteleiden illat
- Terveisiä-tapahtumat

Parittomat vuodet*, parilliset vuodet**

TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

KAUPUNGIN OMAT KYSELYT JA TUTKIMUKSET

- **Ikäihmisten kysely**
  - *Olen tietoinen vaikuttamismahdollisuuksistani Heinolassa* (vanhus- ja vammaisneuvostot, raadit, osallistuva budjetointi)
- **Asukastutkimus**
  - *Kuinka hyvin koet tulevasi kuulluksi Heinolan kaupungin taholta vakituisena asukkaana?*
  - *Haluaisitko osallistua ja vaikuttaa enemmän Heinolan kaupungin kehittämiseen?*

MUIDEN TOIMIJOIDEN KYSELYT

- **Kouluterveyskysely**
  - *Kokee voivansa vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee (%)*
  - *Opettajat ovat kiinnostuneita oppilaan kuulumisista (%)*
  - *Opettajat kannustavat oppilasta kertomaan mielipiteensä oppitunnilla (%)*
- **TEA-viisari**
  - Indikaattori: *Kuntajohto -> Osallisuus*
- **Alueellinen hyvinvointikysely**
  - *Erittäin heikko osallisuuden kokemus (%)*
  - *Korkea osallisuuden kokemus (%)*

MUU ARVIOINTI

- **OSBU ideoiden ja OSBU äänestyksiin osallistuvien määrä**
- **Tapahtumien (asukastilaisuudet) määrä ja osallistujamäärät**
- **Kyselyiden määrät ja osallistujamäärät**
- **Osallistu ja vaikuta-sivujen kävijämäärät**

NÄIN OSALLISUUSOHJELMA TEHTIIN

Osallistuva Heinola -ohjelma

Heinolan ensimmäinen osallisuusohjelma Osallistuva Heinola 2023–2026 laadittiin vuonna 2023 asukaskyselyn, haastatteluiden ja työpajojen pohjalta. Toiveena oli, että osallisuus sisäistettäisiin koko kaupungin tavaksi toimia.

Tulevaisuussopimus-hanke

Osallisuusohjelman päivitystä alettiin valmistella alkuvuonna 2026, kun Heinola valittiin pilottikaupungiksi Suomen Kylät ry:n koordinoimaan Tulevaisuussopimus-hankkeeseen, jota Päijät-Hämeessä toteuttaa Päijänne-Leader ry. Hankkeen tavoitteena oli toimia siltana asukkaiden toiveiden ja kaupungin strategian välillä. Osana Tulevaisuussopimus-hanketta päätettiin toteuttaa Osallistuva Heinola -ohjelman päivitys.

Laajaa taustatyötä eri kohderyhmissä

Osallisuusohjelman päivityksen taustaksi Heinolan asukkaita haastateltiin erilaisissa tapahtumissa ja kirjastoautossa. Vastauksia saatiin 145. Haastatteluissa pyydettiin kertomaan omasta osallistumisesta sekä osallisuuden kokemuksista Heinolassa. Lisäksi pyydettiin mahdollisia uusia ideoita osallistumisen helpottamiseksi.

Taustatyötä tehtiin lisäksi vierailemalla Jyränkölän Setlementin kotoutumiskoulutusryhmässä, alueen kyläyhdistysten kokouksissa, järjestöjen tapaamisissa Heinolan kaupungin vanhusneuvostossa ja vammaisneuvostossa sekä nuorisovaltuustossa. Asukkaita kohdattiin haastattelujen ja keskustelujen myötä lähes 300. Kohtaamisten perusteella tiedonkulkuun ja sen saavutettavuuteen tulee edelleen kiinnittää huomiota.

Panostusta toivottiin myös kohderyhmäkohtaisuuteen ja tapaamisten sekä verkostoitumisen mahdollisuuksiin omalla asuinalueella. Etenkin nuorten vastauksissa nousi esiin, että vaikka mielipiteen saa ilmaista, tuntuu ettei sitä kuulla tai sillä ole konkreettista vaikutusta.

Osallisuudessa paljon hyvää

Haastatteluiden viestinä oli, että kuulluksi tuleminen toteutuu parhaiten silloin, kun asukas osallistuu aktiivisesti äänestämällä, vastaamalla kyselyihin, osallistumalla tilaisuuksiin tai toimimalla yhdistysten kautta. Samalla aineistosta nousi esiin tarve vahvistaa palautteeseen vastaamista, tiedonkulkua ja erityisesti kaavoitukseen liittyvää vuorovaikutusta, jotta kokemus kuulemisesta olisi laajemmin jaettu.

Lisää vuorovaikutusta

Asukkaat toivovat, että suunnittelussa ja päätöksenteossa huomioidaan entistä paremmin eri ikäiset ja eri alueilla asuvat ihmiset, tarjotaan matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia ja huolehditaan avoimesta, saavutettavasta viestinnästä.

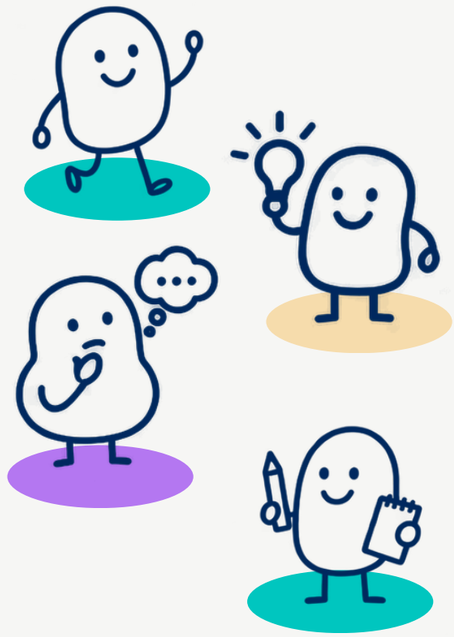
Asukkaat toivovat myös lisää näkyvää, helposti lähestyttävää ja arkeen istuvaa vuorovaikutusta kaupungin ja asukkaiden välille. Uusien kanavien lisäksi painotettiin viestinnän parantamista ja olemassa olevien toimintamallien kehittämistä niin, että ne tavoittavat eri ikäryhmät ja erilaisissa elämäntilanteissa olevat asukkaat.

Ohjelmaa päivitettiin palautteen pohjalta

Kattavan taustatyön pohjalta osallisuusohjelmaa lähdettiin päivittämään selkeyttämällä sitä niin, että asukkaiden, viranhaltijoiden sekä päättäjien on helpompi sisäistää oma roolinsa osallisuustyössä. Lisäksi ohjelmassa on huomioitu entistä tarkemmin myös erilaiset yhteisöt ja niiden roolit, kuten kylä- ja asukasyhdistykset sekä muut järjestöt.

Tämän lisäksi ohjelmaan on päivitetty olemassa olevia käytänteitä sekä kehitetty uusia keinoja kuulemisen ja osallistamisen tueksi. Näitä ovat esimerkiksi viranhaltijoiden kiertäminen kylissä kirjastoauton kyydissä sekä kummikylätoiminta valtuutetuille. Myös erilaisten osallisuutta parantavien toimintamallien tai vaikuttamiselinten kuten nuorten kumppanuuspöydän ja alueellisten yhteistyöfoorumien selvitystyö on käynnistetty.

Lopputuloksena on päivitetty osallisuusohjelma Osallistuva Heinola 2026-2029. Sen tavoitteena on huolehtia, että Heinolassa kuullaan jatkossakin asukkaita laajasti osana suunnittelua ja päätöksentekoa ja että asukkaiden sekä kaupungin viranhaltijoiden ja päättäjien viestintä kulkisi entistä mutkattomammin.

Osallisuusohjelman tavoitteena on tuoda esille sinun mahdollisuutesi vaikuttaa, osallistua ja saada tietoa Heinolan kaupungin toiminnasta sekä lisätä osallisuuden kokemustasi. Ohjelma tuo kaupungin osallisuus-käytänteet läpinäkyviksi sekä määrittää osallisuuden kehittämisen askelmerkit. Nämä antavat pohjan osallisuustyön suunnittelulle ja toimeenpanolle tulevien vuosien aikana.

Heinolaa kehitetään yhdessä asukkaiden, yhdistysten, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Jokaisella on mahdollisuus osallistua oman elinympäristönsä ja yhteisen tulevaisuutemme rakentamiseen. Tervetuloa mukaan rakentamaan entistä osallistuvampaa Heinolaa!

LUE LISÄÄ OSALLISUUSMAHDOLLISUUKSISTA HEINOLAN KAUPUNGIN VERKKOSIVUILTA:

Heinola

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER Päijänne

Heinola

Suomen Kylät Finlands Byar

YHDESSÄ

TULEVAISUUSSOPIMUS

Elinvoimakeskus